

современном глобализированном мире противоречия развития человечества являются сочетанием вызовов и возможностей на разных уровнях для всех актеров мирового хозяйства, при этом особая роль принадлежит бизнес-сектору. В данной работе анализируется бизнес как ключевой элемент в достижении целей устойчивого развития и предлагаются возможные сценарии развития бизнеса в контексте реализации идей устойчивого развития и обеспечения конкурентоспособности.

Ключевые слова: устойчивое развитие, бизнес, цели устойчивого развития, экономический рост, стратегия бизнеса.

References:

1. Sustainable Development. Available at: <http://www.iisd.org/topic/sustainable-development>
2. The Sustainable Development Agenda. Available at: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/development-agenda/>.
3. Business and Sustainable Development. Available at: <https://www.iisd.org/business/>
4. Embree, I. (2017). How 17 Companies Are Tackling Sustainable Development Goals (and Your Company Can, Too). Available at: https://www.huffingtonpost.com/ingrid-embree/how-17-companies-are-tack_b_11991808.html
5. Gomme, J. (2016). Business and the SDGs: Role, opportunity and responsibility. Available at: <https://www.wbcsd.org/Clusters/Social-Impact/News/Business-and-the-SDGs-Role-opportunity-and-responsibility>
6. Welcome to the UN-Business Action Hub Where the UN and business connect and partner to advance the Sustainable Development Goals. Available at: <https://business.un.org/?locale=en>.
7. Alvaro, I. (2017). Sustainable Development: the most important business of all businesses. Sustainable Development Goals Fund. English translation by Raul Rios. Available at: <http://www.sdgfund.org/sustainable-development-most-important-business-all-businesses>. This article was originally published in "Planeta Futuro" (El Pais), on December 30, 2016.
8. Chakravorti, B. (2018). Sustainable business and sustainable development: two sides of the same coin. Available at: <https://www.theguardian.com/sustainable-business/2016/jun/15/sustainable-business-and-sustainable-development-two-sides-of-the-same-coin>.

УДК 321.04:061.1ЄС

І. В. Бутирська, к.е.н., доцент,
Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ,
м. Чернівці

РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНОГО СОЦІАЛЬНОГО ПРОСТОРУ ЄС

Анотація

У статті автор зазначає, що формування загального соціального простору ЄС як складової європейського інтеграційного процесу має вагомe значення для розвитку нових країн-членів європейського інтеграційного простору. У процесі адаптації нових держав-членів до соціальної політики ЄС значно змінилася соціальна структура суспільств і склад держав-членів ЄС, іншими стали наповнення та сфера дій соціальної політики, значно зріс вплив і збільшилися можливості інформаційного простору, який дещо поєднав Європу. Саме тому при виробленні та реалізації соціальної політики на регіональному рівні слід враховувати дестабілізуючі фактори, які можна пояснити перехідним характером розвитку європейських держав. При цьому первинними визначальними умовами для подолання регіональних дисбалансів у соціальній сфері та формування єдиного соціального простору ЄС потрібні політична воля, чітко визначена територія, дієві механізми, законодавча база й інструментарій ведення соціальної політики.

Ключові слова: Європейський Союз, інтеграційний процес, соціальна інтеграція, соціальна політика, соціальний простір, метод відкритої координації.

И. В. Бутырская, к.э.н., доцент,
Черновицкий торгово-экономический институт КНТЭУ,
г. Черновцы

РЕГИОНАЛЬНЫЕ АСПЕКТЫ ФОРМИРОВАНИЯ ОБЩЕГО СОЦИАЛЬНОГО ПРОСТРАНСТВА ЕС

Аннотация

В статье автор отмечает, что формирование общего социального пространства ЕС как составляющей

СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО ТА МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

европейского интеграционного процесса имеет большое значение для развития новых стран-членов европейского интеграционного пространства. В процессе адаптации новых членов к социальной политике ЕС значительно изменилась социальная структура общества и состав государств-членов ЕС, другими стали наполнения и сфера действий социальной политики, значительно возросло влияние и увеличились возможности информационного пространства, которое объединило Европу. Именно поэтому при разработке и реализации социальной политики на региональном уровне следует учитывать дестабилизирующие факторы, которые можно объяснить переходным характером развития европейских государств. При этом первичными определяющими условиями для преодоления региональных диспропорций в социальной сфере и формирования единого социального пространства ЕС нужны политическая воля, четко определена территория, действенные механизмы, законодательная база и инструментарий ведения социальной политики.

Ключевые слова: Европейский Союз, интеграционный процесс, социальная интеграция, социальная политика, социальное пространство, метод открытой координации.

Постановка проблеми. Формування європейської соціальної політики в її сучасному вигляді – складний процес, спрямований на стабілізацію капіталістичної системи через створення належної інституціональної та соціальної інфраструктури. За більш ніж півстолітню історію процес європейської інтеграції помітно змінився. Успішні зміни дозволили по-новому підійти до вирішення багатьох життєво важливих для Євросоюзу проблем, зокрема до розбудови загальноєвропейського економічного і соціального простору. Формування єдиного економічного простору на території ЄС можна вважати успішно завершеним, а при формуванні загального соціального простору ЄС ще стикається з серйозними труднощами, попри безсумнівні досягнення у соціальній сфері та високий рівень життя населення в окремих державах.

Планування соціальної інтеграції нерозривно пов'язане з економічною інтеграцією, а її темпи і глибина процесу прямо залежать від політичних чинників. Соціальний простір не лише має мозаїчну будову, кожна з частинок якої пов'язана з різними сферами життя спільноти, але й повинен відповідати новому змісту соціальної політики ХХІ ст. А це вимагає врахування цілого комплексу чинників, що визначають розвиток сучасних суспільств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В умовах поглиблення євроінтеграційних процесів дослідженню передумов формування ефективною соціальної політики присвячені дослідження багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених. Так, М. Феррара вказує на посилення значення політичних чинників, на зростання ролі людських ресурсів, а також на соціально-політичні і соціально-психологічні наслідки змін в економіці [1]. Ф. Дюйна і Т. Роніо вважають, що соціальна політика безпосередньо пов'язана з соціальною структурою суспільства, що в кожній державі всі верстви та групи суспільства в ході його вдосконалення прагнуть забезпечити свої інтереси і добробут, адже вимушені взаємодіяти один з одним, використовуючи, зокрема, такий дієвий інструмент, як соціальне партнерство [2].

Водночас питання врахування регіональних особливостей при формуванні загального соціального простору ЄС та труднощів подолання дисбалансів і надалі залишаються актуальними та потребують подальших досліджень.

Формулювання цілей статті. Мета статті полягає в дослідженні регіональних особливостей при формуванні загального соціального простору ЄС як складової європейського інтеграційного процесу та його значенні для розвитку нових країн-членів, що вже ввійшли у європейський інтеграційний простір.

Виклад основного матеріалу. Формування єдиного соціального простору ЄС спрямоване на створення таких умов, за яких людські ресурси, працюючи над збільшенням суспільного багатства, почували б себе комфортно, захищено і мали б всі необхідні умови для свободи дій і розвитку. Тому мета формування єдиного соціального простору, зважаючи на сучасний рівень соціальної інтеграції, в межах Євросоюзу цілком закономірна. При цьому розробка та реалізація соціальної політики на регіональному рівні повинна ґрунтуватися на всебічному аналізі та врахуванні впливу дестабілізуючих факторів, які можна пояснити перехідним характером розвитку європейських держав.

На нашу думку, для створення єдиного соціального простору, здатного забезпечити поступальний соціальний і економічний розвиток, потрібні політична воля, чітко визначена територія, дієві механізми, законодавча база й інструментарій ведення соціальної політики. Це первинні визначальні умови для подолання регіональних дисбалансів у соціальній сфері та формування єдиного соціального простору ЄС. Зазвичай, крім них, існують багато чинників, які суттєво впливають на успішність процесу, наприклад національні зміни соціальної політики тісно пов'язані з загальноєвропейськими. Тому одне з основних завдань – ліквідація розриву між організованою економічною політикою європейської спільноти і наявними особливостями соціальної політики, яка знаходиться в компетенції держав-членів.

Євросоюз, запланувавши створити нову модель управління соціальним захистом, залучив до координації і спільної діяльності загальноєвропейські структури, національні уряди та запропонував використати Відкритий метод координації [3]. Зважаючи на труднощі, з якими ЄС зіткнувся при спробах гармонізації національних законодавств, зрозуміло, що його урядовці впроваджують ВМК з метою перестороги проти нових труднощів та для обміну ідеями і досвідом, щоб спільно визначити принципи дій і знайти шляхи реалізації нової політики соціального захисту та протистояти викликам часу, з якими стикаються всі держави [4].

Так, у сфері соціального захисту першим етапом координації стали дві Рекомендації Ради ЄС (1992 р.). Перша стосувалася визначення загальних цілей соціального захисту в державах-членах, а друга встановлювала загальні критерії рівня мінімальних доходів [5]. Ці документи ще раз довели, що більшість держав стикається з подібними проблемами. У 1997 р. Комісія запропонувала Раді ЄС регламент «Модернізувати і покращити систему соціального захисту в Європейському Союзі» [6]. Була спеціально створена група експертів високого рівня, яка підготувала доповідь на цю тему. Її заслухали та позитивно оцінили на саміті в Ніцці в 2000 р., а ст. 144 Ніццького договору 2001 р. закріпила створення Комітету соціального захисту.

Певні результати були і в сфері пенсійного забезпечення. Європейські інститути разом з державами-членами виробили основні напрями стратегії в цій галузі. Перший напрям мав на меті підняття рівня зайнятості і був тісно пов'язаний зі стратегією у цій сфері. Для досягнення цілей стратегії визнали за необхідне довести середній рівень загальної зайнятості до 70% до 2010 р., а рівень зайнятості жінок – до 60%. Рівень зайнятості працівників старшого віку (60 – 64 рр.), який у 2002 р. становив 32%, передбачалося до 2010 р. довести до 50% [7]. Лідером у сфері підвищення зайнятості в 2016 р. стала Угорщина, де зайнятість зросла майже на 4%, натомість у Латвії вона скоротилася на 3% [8].

Виконуючи завдання стратегії, державам Євросоюзу вдалося значно скоротити рівень безробіття. За даними статистичної служби ЄС – Eurostat, у березні 2016 р. він знизився на 8,8%, порівняно з аналогічним періодом 2015 р., коли цей показник становив 9,7%. Зафіксовано, що з квітня 2009 р. це був найнижчий показник. Безробіття знизилося в цілому, а в зоні євро склало 10,2%. У 2015 р. цей показник становив 11,2%. Найнижчий рівень безробіття з держав ЄС був у Чехії та Німеччині (4,1% і 4,2% відповідно), найвищий – у Греції та Іспанії (24,4% і 20,4% відповідно). У березні 2016 р. рівень безробіття порівняно з попереднім роком знизився у 25 державах і на 0,2% зріс в Австрії (з 5,6% до 5,8%), на 0,1% – у Латвії та Фінляндії (до 9,9% і 9,3%) [9]. Найвищий показник зниження безробіття зафіксований на Кіпрі, в Болгарії та Іспанії – з 15,7% до 11,6%, з 10,0% до 7,1% і з 22,7% до 20,1% відповідно [10].

Другий напрям стосувався управління фінансуванням. У всіх державах пенсії складають значну частину бюджетних витрат. На саміті у Барселоні (2002 р.) 15 держав-членів зобов'язалися вжити заходів для того, щоб зберегти життєзабезпечення пенсіонерів, ліквідувати дефіцити пенсійних бюджетів і створити спеціальні фонди для фінансування пенсійних систем на період 2020-2030 рр., коли через демографічну ситуацію будуть потрібні додаткові резерви.

Третій напрям був спрямований на знищення межі між розподілом і капіталізацією в пенсійному забезпеченні (на користь останнього), на підхід до програм надання допомоги до управління соціальними внесками і збільшення віку виходу на пенсію. На саміті у Лейкені (2001 р.) були сформульовані 11 завдань, які слід вирішити у ході пенсійних реформ. Держави зобов'язалися керуватися ними під час проведення своїх реформ [11].

Конкретну реалізацію відкритого методу координації поклали на Комісію, держави-члени, соціальних партнерів і представників громадянського суспільства. Комісія, виконуючи роль координатора, представила пропозиції щодо основних напрямів діяльності, визначила індикатори та критерії, організувала обмін досвідом і успішною практикою. Особлива увага приділялася залученню до цього процесу представників громадянського суспільства, що відповідало традиціям відкритості і демократії [12, с. 74-76]. Після саміту в Лісабоні, ймовірно, відкритий метод координації запровадять і в інших секторах, зокрема у сфері охорони здоров'я, освіти, наукових досліджень, імміграції [13].

Значних труднощів при подоланні регіональних дисбалансів у соціальній сфері завдала державам-членам ЄС неконтрольована міжнародна міграція, що негативно і суттєво вплинула на їхню сучасну соціальну політику. Адже 3% населення планети – міжнародні мігранти, а сукупний дохід від їхньої праці у 2006 р. склав близько \$300 млрд [14]. Міграційні потоки, що перетинають Європу, неоднозначно впливають на ситуацію і в регіонах – джерелах формування міграції, і в тих регіонах, де ці потоки проходять, і в тих місцях, де мігранти осідають.

Структура міграційних потоків неоднорідна, неоднаковий і їхній вплив на політичне, економічне, соціальне життя континенту. Причини, що викликають ці явища, теж різноманітні. Тиск міграційних потоків на інфраструктуру і соціальне тло суспільства, відкриті ними можливості та породжувані загрози, відносяться до найбільш складних проблем, з якими стикається сучасна Європа. Найгірша ситуація з біженцями склалася в країнах Південної Європи – Греції й Італії, звідки далі мігранти через Македонію, Сербію й Угорщину прагнуть потрапити до Австрії, Німеччини чи Швеції, де вищий рівень соціальних виплат і великі спільноти мусульман. У Німеччині, за даними МВС, у 2015 р. як шукачі статусу біженця зареєструвалися 1,1 млн ос. [15]. Умови для збереження соціальної стабільності, проблеми професійної та соціальної адаптації мігрантів, формування регульованих ринків праці вимагають вироблення обґрунтованої стратегії у сфері міграційної політики та створення механізмів управління міграційними потоками.

Не менш важливо і те, що в потоці нових іммігрантів істотно зростає частка вихідців з мусульманських країн, а це ставить з усією гостротою питання про їх соціальну адаптацію в державах, де вони мають намір влаштуватися. Адже іммігранти найчастіше є носіями менталітету, системи цінностей і способу життя, які надто важко узгоджуються з менталітетом, системою цінностей і способом життя більшості населення розвинутих країн [16]. Питома вага мусульманської громади в населенні ЄС стрімко зростає: 4% у 1990 р., 6% в 2010 р. і, за прогнозами – 8% до 2030 р. Мусульмани концентруються у великих містах: Парижі – 1,7 млн ос., Лондоні – близько 1 млн ос. У ряді міст Європи їх питома вага особливо висока: в Амстердамі (14%), в Антверпені (16,9%), у Брюсселі (до 25%), Бірмінгемі (26,9%), Марселі (25%), Стокгольмі (20%), Кельні (12%). А деякі райони цих міст, такі як сумно звісний Моленбек у Брюсселі чи Сен-Дені в Парижі, майже повністю мусульманські [17].

Практика свідчить, що для іммігрантів такого типу навіть часткова адаптація до нових умов життя є доволі складною. Інші негативні тенденції пов'язані з труднощами управління і регулювання імміграційними потоками, порушенням візових режимів, загостренням кримінальних моментів (нелегальна імміграція, торгівля людьми, тіньова економіка, корупція тощо). У контексті масової міграції також неминучі зміни в етнічному та культурному складі населення приймаючих держав, що виводить проблему на сферу політики. Практика

свідчить, що іноді соціальні конфлікти проявляються навіть у вигляді політичної кризи. Це показали, наприклад, події останніх років у Франції, Болгарії, Угорщині тощо, коли мігранти вели себе так, що створювали значні незручності для місцевих мешканців, іноді змушували їх навіть продавати житло і переїжджати в інші райони, щоб уникнути явних загроз [18].

Якщо в державах ЄС підвищується рівень соціальної напруги, зростає конкуренція на ринку праці, збільшується злочинність, з'являються незнайомі раніше релігійно-екстремістські угруповання, то в країнах Азії й Африки, звідки мігранти їдуть в Європу, відтік великої кількості працездатного населення теж створює проблеми. Замість того, щоб боротися за покращення життя в своїх державах, мігранти їдуть в Європу. Більшість з них не хочуть працювати, а свідомо обирають життєву стратегію соціального паразитування. Адже ЄС забезпечує доволі щедру матеріальну підтримку мігрантів – достатньо лише підтвердити статус «біженця», а зробити це людині з неблагополучної держави на зразок Сомалі чи Судану досить просто. Втім, слід відрізнити тих, хто дійсно рятується від збройних конфліктів на батьківщині, тобто справжніх біженців, і економічних мігрантів, які видають себе за біженців.

Все очевиднішим стає факт, що вирішення проблеми лежить у руслі глобальної та міжнародної політики, поєднанні зусиль європейських держав і створенні спільної міграційної політики, яка б враховувала інтереси країн – джерел міграції і приймаючих держав. Така політика повинна бути закріплена в міжнародних документах і національних законодавствах, де б відображалися узгоджені юридичні норми, правила прийому й облаштування мігрантів.

Зрозуміло, що проблема співіснування мусульманського і християнського світів, проблема інкорпорації мусульманського населення в суспільства Європи набуває дедалі складнішого та суперечливого характеру майже в усіх державах Євросоюзу, особливо у Франції, Великій Британії, Іспанії, Португалії. Актуальність цієї проблеми щораз демонструють сумні події, що відбуваються на теренах Євросоюзу. Тож перед сучасною Європою стоїть складне завдання глибокого всебічного аналізу ситуації й вироблення належної скоординованої стратегії в сфері міграційної політики, що вимагає негайного розв'язання.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. У процесі адаптації нових держав-членів до соціальної політики ЄС значно змінилася соціальна структура суспільств і склад держав-членів ЄС, іншими стали наповнення та сфера дій соціальної політики, значно зріс вплив і можливості інформаційного простору, який дещо поєднав Європу. Спостерігаються інновації у всіх сферах життя суспільства. Значна роль тут належить відкритому методу координації, який широко використовується у соціальній та інших сферах політики. Він дозволив закріпити певний рівень і мінімальні норми соціального захисту, надав державам свободу дій у методах досягнення поставлених стратегічних завдань і форм фінансування соціальної сфери, зокрема пенсійного забезпечення та проблеми зайнятості.

Соціальний простір мозаїчний, кожна з його частинок пов'язана з різними сферами життя спільноти, він повинен враховувати цілий комплекс чинників, що визначають розвиток сучасних суспільств, і водночас змушений відповідати новому змісту соціальної політики ХХІ ст. Досягти цього важко, тому слід констатувати, що ще не вдалося подолати труднощі регіональних дисбалансів у соціальному просторі ЄС. У зв'язку з цим наголосимо на зростанні значення політичних чинників, на посиленні ролі людських ресурсів, на соціально-політичних і соціально-психологічних наслідках змін в економіці, які мають значний вплив на подолання регіональних відмінностей. Проведення дійсно ефективної соціальної політики можливе лише на відповідно організованому соціальному просторі, який забезпечує стабільність і сприятливий клімат для життєдіяльності всього суспільства.

Список використаних джерел:

1. Ferrera M. (2005). Welfare State Reform in Southern Europe: Fighting poverty and social exclusion in Italy, Spain, Portugal and Greece. London, New York: Routledge.
2. Duina F., Tapio R. (2006). The Open Method of Coordination and National Parliaments: Further Marginalization or New

Opportunities? Paper prepared for the 15th International Conference of the Council for European Studies. IL, Chicago. Retrieved from: <http://councilforeuropeanstudies.org/files/Papers/DuinaRaunio.pdf> (дата звернення: 25.10.2012).

3. Zeitlin J. Pochet P., Magnusson L. (2005). The open method of co-ordination in question. The Open Method of Co-ordination in Action: The European Employment and Social Inclusion Strategies. Brussels: Peter Lang.

4. Schäfer A. (2004). Beyond the Community Method: Why the Open Method of Coordination Was Introduced to EU Policy-making. European Integration online Papers, vol. 8, no. 13. Retrieved from: <http://eiop.or.at/eiop/texte/2004-013a.htm> (дата звернення: 06.12.2012).

5. Council Recommendation of 24 June 1992 on common criteria concerning sufficient resources and social assistance in social protection systems (92/441/EEC). Retrieved from: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A31992H0441> (дата звернення: 20.12.2010); Council Recommendation of 27 July 1992 on the convergence of social protection objectives and policies (92/442/EEC). Retrieved from: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A31992H0442> (дата звернення: 20.12.2010).

6. A concerted strategy for modernising social protection. Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. A concerted strategy for modernising social protection [COM(1999) 347]. Retrieved from: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3Ac10618> (дата звернення: 20.12.2010).

7. Mantovani D. (2005). Pension Incomes in the European Union: Policy Reform Strategies in Comparative Perspective. Iza: Discussion Paper № 1537, March. <http://ftp.iza.org/dp1537.pdf> (дата звернення: 10.05.2010).

8. Уровень занятости в ЕС продолжает расти, хотя и робкими шагами. Retrieved from: <http://www.novinite.ru/articles/13551/> (дата звернення: 20.12.2016).

9. Eurostat констатировал рекордное снижение уровня безработицы в ЕС за 7 лет. Retrieved from: http://www.baltic-course.com/rus/_analytics/?doc=121489 (дата звернення: 20.12.2016).

10. В странах Евросоюза зафиксирован самый низкий уровень безработицы за семь лет. Retrieved from: <http://gordonua.com/news/worldnews/v-stranah-evrosoyuza-zafiksirovan-samyu-nizkiy-uroven-bezraboticy-za-sem-let-130710.html> (дата звернення: 20.12.2016).

11. Presidency Conclusions European Council Meeting in Laeken 14 and 15 December 2001. Retrieved from: file: // C:/Documents%20and%20Settings/User/% Downloads/68827.pdf (дата звернення: 20.12.2010).

12. Бурдяк В. І. Громадянське суспільство і соціальний капітал у нових країнах-членах Європейського Союзу : монографія / В. І. Бурдяк, І. В. Бутирська, М. Г. Герман, Т. П. Федорчак. – Чернівці: Технодрук, 2015. – 336 с.

13. Champauzac Q. (2015). Open-Method of Co-ordination and European Employment Strategy: the Influence of Interactions. Theories of the European Integration Sabine Saurugger. Grenoble: Gouvernance Européenne, p. 4.

14. United Nations. Migration in an interconnected world: New directions for action. Report of the Global Commission on International Migration. Report of the Global Commission on International Migration, 2005. Switzerland: GCIM. Retrieved from: <http://www.queensu.ca/sampmigrationresources/reports/gcim-complete-report-2005.pdf> (дата звернення: 20.12.2016).

15. РИА Новости. Кризис с мигрантами в Европе в 2015-2016 годах [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://ria.ru/spravka/20160414/1410128475.html> (дата звернення: 02.01.2017).

16. Линс С. Миграция в «глобальном» масштабе [Электронный ресурс] / С. Линс. – Режим доступа: <http://vzagranke.ru/razvitie/grani/global/migraciya-v-globalnom-masshtabe.html> (дата звернення: 02.01.2017).

17. Добров Д. Мусульмане в Европе – сколько их? [Электронный ресурс] / Д. Добров. – Режим доступа: <http://inosmi.ru/politic/20160815/237546297.html> (дата звернення: 12.11.2016).

18. Мигранты с Ближнего Востока создали «маленький Багдад» в центре Софии [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://life.ru/t904601/mighranty_s_blizhniegho_vostoka_sozdali_malienkii_baghdad_v_tsiestrie_sofii (дата звернення: 02.02.2017).

Iryna Butyrskaya, PhD, Associate Professor,
Chernivtsi Institute of Trade and Economics of KNUTE,
Chernivtsi

REGIONAL ASPECTS OF THE FORMATION OF COMMON SOCIAL SPACE OF THE EU

Summary

In the article, the author notes that the formation of the overall social space of the EU as a component of the European integration process is of great importance for the development of new member countries of the European integration space. In the process of adaptation of new member states to the EU's social policy, the social structure of the societies and the composition of the EU member states has changed considerably, others have become the filling and sphere of social policy, and the influence and opportunities of the information space, which somewhat united Europe, has considerably increased. That is why the development and implementation of social policy at the regional level should take into account destabilizing factors that can be explained by the transient nature of the development of European states. At the same time, the primary defining conditions to overcome regional imbalances in the social sphere and the formation of a single social space in the EU are the political will, clearly defined territory, effective mechanisms, legislative framework and tools for social policy.

Keywords: European Union, integration process, social integration, social policy, social space, method of open coordination.

References:

1. Ferrera, M. (2005). *Welfare State Reform in Southern Europe: Fighting poverty and social exclusion in Italy, Spain, Portugal and Greece*. Routledge, London, New York.
2. Duina, F., Raunio, T. (2006). *The Open Method of Coordination and National Parliaments: Further Marginalization or New Opportunities?* Paper prepared for the 15th International Conference of the Council for European Studies. IL, Chicago. Available at: <http://councilforeuropeanstudies.org/files/Papers/DuinaRaunio.pdf> (Accessed 25.10.2012).
3. Zeitlin, J., Pochet, P., Magnusson, L. (2005). *The open method of co-ordination in question. The European Employment and Social Inclusion Strategies*. Peter Lang, Brussels.
4. Schäfer, A. (2004). *Beyond the Community Method: Why the Open Method of Coordination Was Introduced to EU Policy-making*. *European Integration online Papers*. Vol. 8, no. 13. Available at: <http://eiop.or.at/eiop/texte/2004-013a.htm> (Accessed 06.12.2012).
5. Council Recommendation of 24 June 1992 on common criteria concerning sufficient resources and social assistance insocial protection systems (92/441/EEC). Available at: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A31992H0441> (Accessed 20.12.2010); Council Recommendation of 27 July 1992 on the convergence of social protection objectives and policies (92/442/EEC). Available at: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A31992H0442> (Accessed 20.12.2010).
6. A concerted strategy for modernising social protection. Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. A concerted strategy for modernising social protection. Available at: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3Ac10618> (Accessed 20.12.2010).
7. Mantovani, D. (2005). *Pension Incomes in the European Union: Policy Reform Strategies in Comparative Perspective*. Iza: Discussion Paper № 1537, March. Available at: <http://ftp.iza.org/dp1537.pdf> (Accessed 10.05.2010).
8. The level of employment in the EU continues to grow, albeit in shy steps. Available at: <http://www.novinite.ru/articles/13551/> (Accessed 20.12.2016) (in Russ.).
9. Eurostat noted a record decrease in the unemployment rate in the EU for 7 years. Available at: http://www.baltic-course.com/rus/_analytics/?doc=121489 (Accessed 20.12.2016) (in Russ.).
10. In the EU countries, the lowest unemployment rate is registered for seven years. Available at: <http://gordonua.com/news/worldnews/v-stranah-evrosoyuza-zafiksirovan-samyy-nizkiy-uroven-bezroboticy-za-sem-let-130710.html> (Accessed 20.12.2016) (in Russ.).
11. Presidency Conclusions European Council Meeting in Laeken 14 and 15 December 2001. Available at: file:///C:/Documents%20and%20Settings/User/%20Downloads/68827.pdf (Accessed 20.12.2010).
12. Burdiak, V.I., Butyrs'ka, I.V., Herman, M.H., Fedorchak, T.P. (2015). *Hromadians'ke suspil'stvo i sotsial'nyj kapital u novykh krainakh-chlenakh Yevropejs'koho Soiuzu [Civil society and social capital in the new member states of the European Union]*. Tekhnodruk, Chernivtsi (in Ukr.).
13. Champauzac, Q. (2015). *Open-Method of Co-ordination and European Employment Strategy: the Influence of Interactions. Theories of the European Integration* Sabine Saurugger. *Gouvernance Européenne*, Grenoble.
14. United Nations. *Migration in an interconnected world: New directions for action*. Report of the Global Commission on International Migration. Report of the Global Commission on International Migration, 2005, Swizerland, GCIM. Available at: <http://www.queensu.ca/sampmigrationresources/reports/gcim-complete-report-2005.pdf> (Accessed 20.12.2016).
15. RIA News. *The crisis with migrants in Europe in 2015-2016*. Available at: <https://ria.ru/spravka/20160414/1410128475.html> (Accessed 02.01.2017) (in Russ.).
16. Lince, S. *Migration on a "global" scale*. Available at: <http://vzagranke.ru/razvitie/grani/global/migraciya-v-globalnom-masshtabe.html> (Accessed 02.01.2017) (in Russ.).
17. Dobrov, D. *Muslims in Europe - how many of them?* Available at: <http://inosmi.ru/politic/20160815/237546297.html> (Accessed 12.11.2016) (in Russ.).
18. *Migrants from the Middle East created a "small Baghdad" in the center of Sofia*. Available at: https://life.ru/t904601/mighranty_s_blizhniegho_vostoka_sozdali_malienkii_baghdad_v_tsientrie_sofii (Accessed 02.02.2017) (in Russ.).

